

5. medzinárodný kongres štúdia juhovýchodnej Európy

Kongres poriadala Associaton Internatinale des etudes du Sud-Est Europeen – AIESEE a uskutočnil sa v dňoch 11.–17. septembra 1985 v Belehrade, v Juhoslávii. Konal sa v novej, moderne vybavenej kongresovej budove Sava-Centar za bohatej účasti predovšetkým zástupcov krajín juhovýchodnej Európy a so zastúpením skoro všetkých krajín Európy, najmä ZSSR. Početná bola i delegácia USA, ojedinele sa zúčastnil zástupca Austrálie.

Po slávnostnom otvorení odzneli na spoločnom zasadnutí prednášky A. Benaca (Juhoslávia), „Vzťahy Balkánu, severozápadu Dunajskej kotliny a strednej Európy v prehistórii“ a P. Zeposa (Grécko), „Oficiálne a ľudové právo v krajinách juhovýchodnej Európy“. Ďalšie prednášky sa konali súbežne vo viacerých sekciách. História bola rozdelená do 5 sekcií (archeológia, stredovek a 3 sekcie modernej a súčasnej histórie), ďalej pracovali sekcie lingvistická, literárna, etnograficko-folklórna a sekcia umenia a remesiel.

Na spoločnom zasadnutí historických sekcií odzneli okrem iných prednášky D. Obolenského (Veľká Británia), „Byzancia a formovanie štátov juhovýchodnej Európy“ a J. Ferlugu (Juhoslávia), „Byzantský obchod na Balkánskom poloostrove“. V sekcií archeológie boli silne obsadené prednášky z neolitu a doby expanzie rímskej ríše. Posledné boli venované najmä skúmaniu rímskeho limitu a významným rímskym lokalitám. Pozoruhodný bol blok prednášok o výskume starovekého mesta Stobi v Makedónii, kde zaujala najmä prednáška B. Aleksovej. V skupine prednášok venovaných prechodu od antiky k stredoveku vystúpili: T. Štefanovičová (ČSSR), „Antické tradície v stredovekej materiálnej kultúre juhovýchodnej Európy“, S. Patoura (Grécko), „Invázia barbarov do Ilýrie a Thrákie“, V. Papoulia (Grécko), „Koniec antiky a počiatok stredoveku“, Ž. Važarova (Bulharsko), „Slovania a ich kultúra pri vzniku európskej kultúry“, a V. Jovaňovič (Juhoslávia), „Príspevok k výskumu prsteňov v dobe 10.–11. storočia.“

V sekcií stredoveku pozoruhodné referáty predniesli najmä J. Karayannopoulos (Grécko), „Štáty juhovýchodnej Európy a stredná Európa do XV. storočia“, V. Tapkova-Zaïmova (Bulharsko), „Byzancia a formovanie sa balkánskych kultúr“, D. Angelov (Bulharsko), „Základné rysy feudálneho zriadenia stredovekých balkánskych štátov“, G. G. Litavrin–E. P. Naumov (ZSSR), „Zvláštnosti vytvárania sa včasnofeudálnych slovanských štátov na Balkáne“, H. Köpstein (NDR), „K otázke feudálnej závislosti“. O úlohe Albánska v stredovekých dejinách Balkánu hovoril A. Buda (Albánsko), a bulharsko-srbských politických vzťahoch v 12.–14. storočí P. Petrov (Bulharsko), ostatné referáty boli zamerané už na dosť úzko ponímané problémy. Širšie postavený problém predniesla ešte V. Hrochova (ČSSR), „Ekonomia kláštorov vo feudálnom systéme stredovekej juhovýchodnej Európy“.

V lingvistickej sekcií odzneli prednášky k témam: vzťahy jazykov juhovýchodnej a strednej Európy, vzťahy medzi jazykmi juhovýchodnej Európy, jazyky a kultúry v juhovýchodnej Európe, jazykové vzťahy v juhovýchodnej Európe v staroveku a problémy onomastické. V sekcií národopisu a folklóru sa venovala pozornosť širšie zameraným a teoretickým problémom ako aj užším konkrétnym otázkam, vývoju dediny, kroju, piesni apod. Sekcia umenia a remesiel sa konala v znamení témy: Byzancia po Byzancii a prednášky boli zamerané na byzantské vplyvy v neskoršom období. Československá delegácia mala na kongrese dobré zastúpenie, no i tak je škoda, že viaceré z ohlásených referátov na jednaní neodznali.

TATIANA ŠTEFANOVIČOVÁ